Nro. 214.

DZIENNIK

Patryotycznych Politykòw w Lwowie.

Dnia 19go Września 1796.

Gazety.

NIEMCY.

Dalſzy ciąg rapportu Arcy Xięcia Karola.

Ponieważ w moment właśnie dobry przybyła do poboiowiſka i część diwizyi Feld: *Kray*, dla tego Arcy-Xiąże Karol mógł wyſłać w flank nieprzyiacielſki całą ſwą kawaleryą. Feld: *Werneck* odebrał tym czaſem roſkaz opanować bliſkie laſki, ſkąd Francuzi zagrażali rozdzieleniem ſił Ceſarſkich. Ten roſkaz wśrzód odgłoſu muzyki bez wyſtrzału

wykonany zoſtał. Tu dopiero zaczął ſię nieprzyiaciel cofać. Ceſarſcy wypierali go z ſtanowiſka do ſtanowiſka wśrzód żywego ognia. A ponieważ kawaleryi udało ſię ieſzcze wpaść na tylną ſtraż, i zmięſzać ſzyki nieprzyiaciołom, gdyby nie gwałtowne znużenie woyſk, i nadchodząca noc, możnaby było przy takiey okoliczności wielkie odnieść korzyści z tey wygraney.

Arcy-Xiąże Karol ſławne te zwycięſtwo przypiſuie ſzczególnieyſzey roſtropności Jenerałów i męſtwu ſwego woyſka. Pòźniey maią bydź donieſione imiona oſób, które ſię naywięcey wyſzczególniły w' tym zdarzeniu. Straty nieprzyiaciół przy odeyście Kuryera Arcy-Xiąże dokładnie zliczyć ieſzcze nie mógł, dla tego iey oznaczyć należycie trudno; iednak miarkuie, że od 5. do 6000. będzie wynoſiła; poimanych liczono iuż bliſko 2000. Zwycięſcy zagarneli ieſzcze 7. armat, 1. Chorągiew i nie mało wozów amunicyinych. Z ſtrony Ceſarſkich ſtrata wynoſi tylko do 800. ludzi.

Z poźnieyſzego rapportu okazuię ſię, że nieprzyiaciel w ſpieſzniey ſwey rety-

tyradzie, przy wielu sprzętach woiennych, zostawił w *Schweinfurt* do 90. sztuk armat, które zaraz opanowali Cesarscy.

Dnia 4. garnizon Francuski pod następuiącemi warunkami poddał zamek *Würtzburski:* 1. Garnizon dziś o 10. godzinie z honorami woyskowemi ma wyiść z zamku. 2. Za miastem złoży oręż, wyiąwszy officyerów, którzy swóy otrzymaią. 3. Bramy zamku o 6. godzinie poddane będą w moc Cesarskich. 4 Cały garnizon pòydzie w niewoią aż do zamiany. 5. Officyerowie utrzymaią się przy swych koniach, którym furaż za własne pieniądze kupować maią; pod ich rzeczy dane będą podwody. 6. Garnizon ma przez reklamacye na piśmie podene ułatwić się w swych interesach z mięszkańcami. 7. Chorzy po szpitalach w zamku z ludzkością maią bydź opatrywani. 8. Artylerya zamkowa i inne zapasy tak woienne iako i żywności przy wyznaczonych Kommissarzach obu stron, maią bydź spisane. 9. Garnizon od momentu poddania się w niewolą opłacany będzie z kassy Cesarskiey. 10. Bezzbroyni Francuzi formani i t. d., odesłani będą do swey oyczyzny; Kommissa-

rze

rze iednak, póty na wolność wypuszczonemi nie będą i utrzymywać się maią z własnego kosztu, póki zakładnicy Würtzburscy nie zostaną wypuszczeni.

Podpisano: *Bellemont* J. Francuski, Hr. *Plunqnet* Podpółkownik Cesarski.

Z Frankonii dnia 27. *Sierpnia.* Sceny woienne w naszych okolicach coraz smutnieyszą na siebie przybieraią postać; począwszą od 16. aż do 24. t. m. codziennie prawie uporne i krwawe między stronami zachodzą bitwy. Początkowo Cesarscy powszechnie zmuszani byli do retyrady; ale za złączeniem się Arcy-Xiążęcia Karola w znaczney sile swey armii z korpusem Hr. *Wartensleben*, szczęście odstąpiło zupełnie Francuzów. Po strasznych bitwach. dnia 22. i 24. ci ostatni z znaczną stratą musieli się cofnąć. Jenerał *Jourdan* ruszył główną swą kwaterę ku *Würtzburgowi*, a Cesarscy opanowali wszystkie mieysca opuszczone od niego.

Z Bamberga dnia 23. *Sierpnia.* Zaczym ieszcze Francuzi opanowali *Amberg*, przyszło dnia 19. niedaleko *Sulzbach* do krwawey bitwy z Cesarskiemi.

Obie

Obie ſtrony potykały ſię z niewypowiedzianym męſtwem bez przerwy naymnieyſzey od 7. zrana aż do 8. w wieczór. Grzmoty armat wzruſzaiące powierzchnią ziemi o 6. godzinie z wolniały nieco, i ſzczęście iuż oczywiście ſprzyiało Ceſarſkim. Lecz tu Republikanie ponowili z zwyczaynym ſobie zapałem i pogardą oczywiſtą śmierci, attak z bagnetem w ręku, przez co wydarli zwycięſtwo ſtronie przeciwney. Opanowane ſzturmem ſzańce nieprzyiacielſkie, koſztowały ich wiele nadzwyczay ludzi; do *Forchheim* przyprowadzono 400. ich rannych, i do *Nüremberga* drugie tyle. *Altenhof* ćwierć mili od *Sulzbach* wśrzód bitwy, w perzynę obrócone zoſtało. Auſtryacy retyradę ſwoią z poboiowiſka w dobrym porządku odbyli.

Od wyżſzego Palatynatu d. 23. *Sierpnia.* Bitwa, która dnia 21. zaſzła przy *Schwartzenfeld* za *Ambergiem*, nadzwyczay wiele koſztowała krwi ludzkiey. Obie ſtrony patrzyły ſię z ſmutkiem na ſtóſy poległych ſwych braci. Jednak rozſiane wieści, iakoby ſtrata ogólna ſtron obudwóch wynoſiła w ubitych, rannych i poimanych do 15,000. ludzi, podług

wſzel-

wszelkiego podobieństwa, chybia znacznie prawdy. Mięszkańcy *Amberga i Sulzbach* musieli na bandaże dla rannych Francuzow dostarczyć 800. łokci płótna. Cesarscy w poimanych utracić mieli do 300. ludzi. Potym zdarzeniu bitwy zaraz ponowione zostały. Dnia wczorayszego od stron *Hambach* łoskot cięzkiey artyleryi głuszył wszystkie okolice. — Artyleryą z *Forchheim*, równie iak i wybór armat zabranych z *Nüremberga*, spuścili Francuzi na *Men*, końcem sprowadzenia ich pod *Moguncyą* dla oblężeńców.

Z *Ratysbony d.* 22. *Sierpnia.* Główna kwatera Arcy-Xiążęcia ruszyła z naszych okolic przeciw Jenerałowi *Jourdan*, toż samo uczynił i Hr. *Wartensleben* z swem korpusem. W bitwie przedwczorayszey ten ostatni utracił kilkaset ludzi w poymanych. Przez nasze miasto prowadzono wiele wozòw z rannemi. Cesarscy comoment odbieraią świeże posiłki. — Większa część woysk Bawarskich zbiera się pod *München*, gdzie nowe odebrać ma roskazy. Podług wszelkiego podobieństwa E. Bawarski krząta się około pozyskania zawieszenia oręża; niektórzy utrzy-

utrzymuią, że pokóy z tem cyrkułem podpisany iuż został. — Seym Rzeszy ieszcze tu miewa swe Sessye. W przypadku gdyby Francuzi zbliżyć się mieli, zgodzono się, żeby seymuiący do mieysca bespiecznieyszego byli przeniesieni.

Z Augsburga dnia 23. *Sierpnia.* Wczora o 11. godzinie przedpołudniem weszli Republikanie do naszego miasta. Cesarscy, którzy dotąd trzymali się ieszcze nad granicami Szwabii, poszli za rzekę *Lech*, i staneli w okolicach *Ingolstadt*, korpus rezerwowe cofneło się do *Isery*. Deputacya od naszego miasta z 4. osób złożona, wyszła dnia wczorayszego przeciw Jenerała *Moreau* Szefa armii Renu i Mozelli. Ten przyimował wysłanych z naywiększą grzecznością, i wysiadł przy oberży pod 3. murzynami. Republikanie uganiaią się ieszcze za resztą Cesarskich przy granicach Szwabii. Dziś 30,000 Francuzów pod Jenerałami St. *Cyr*, *Reynier* i le *Courbe* ruszy ztąd w głąb Bawaryi, końcem harcowania Cesarskich. W bitwie iedney, która temi dniami zaszła przy *Rham* ci ostatni wiele ludzi stracić mieli. W woysku Francuskim widać lud rosły i nadzwyczay pię-

piękny. Centrum ſame Jenerała *Moreau* ſtoiące w naſzey okolicy wynoſi do 41000. ludzi; lewe iego ſkrzydło od *Donauwerth* ſięga armii Jenerała *Jourdana*, a prawe opiera ſie o granice *Tyrolu* ku *München*.

Z Insbruk dnia 16. *Sierpnia*. Dla zaſpokoienia mięſzkańców Tirolu Feld: *Wurmſer* wydał piſmo, w którym mówi między innemi: że lubo go trafiło nieſzczęście pod *Piſchiera*, gdzie część infanteryi nie wykonała ſwych obowiązków, z tem wſzyſtkim cieśniny gòr Tyrolſkich należycie armią oſadzone zoſtały, i niebeſpieczeńſtwa lękać ſię nienależy. Jenerałowie *Wolf i Laudon* odebrali zlecenie, do oſtatniego człowieka bronić przeſmyków w górach. Nadto dodaie, że ponieważ nieprzyiaciel zdaie ſię i od Niemiec zagrażać Tyrolowi, dla tego Arcy-Xiąże Karol przedſięwziął na zabeſpieczenie tey ſtrony, czynić wſzelkie przygotowania do obrony, i tym końcem kazał 70. armat mieć w pogotowiu. Jenerałowi *Colli* powierzona zoſtała kommenda wzdłuż granic Bawaryi i Tyrolu.